

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 184 (XXVIII) — Nr. 77

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marți, 2 februarie 2016

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>	<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE PRIM-MINISTRULUI		ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
38.	— Decizie privind încetarea exercitării, cu caracter temporar, de către domnul Aurelian Ghimpău a funcției publice vacante din categoria înalților funcționari publici de secretar general adjunct al Ministerului Energiei	67/95.	— Ordin al ministrului finanțelor publice și al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale pentru abrogarea Ordinului viceprim-ministrului, ministrul finanțelor publice, și al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale nr. 1.436/852/2013 privind aplicarea cotei reduse de TVA de 9% pentru pâine și specialități de panificație ....
39.	— Decizie privind exercitarea, cu caracter temporar, prin detașare, de către domnul Eugen-Corneliu Șușu a funcției publice vacante din categoria înalților funcționari publici de secretar general adjunct al Ministerului Energiei	105.	— Ordin al ministrului sănătății privind aprobarea criteriilor de alocare a fondurilor pentru finanțarea serviciilor de ambulanță județene și a Serviciului de Ambulanță București—Ilfov .....
40.	— Decizie privind eliberarea domnului Adrian Călin Buzgău din funcția de subsecretar de stat la Ministerul Tineretului și Sportului		
41.	— Decizie privind numirea domnului Lucian Constantin Mircescu în funcția de subsecretar de stat la Ministerul Tineretului și Sportului		
42.	— Decizie pentru numirea doamnei Gabriela Scutea în funcția de secretar de stat în cadrul Ministerului Justiției		
		ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
		Decizia nr. 26 din 29 octombrie 2015 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală)....	6–11
		Decizia nr. 33 din 16 noiembrie 2015 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept)	12–16

DECIZII ALE PRIM-MINISTRULUI
GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIM-MINISTRUL

DECIZIE
privind încetarea exercitării, cu caracter temporar,
de către domnul Aurelian Ghimpău a funcției publice vacante
din categoria înalților funcționari publici
de secretar general adjunct al Ministerului Energiei

În temeiul art. 19 din Legea nr. 90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor, cu modificările și completările ulterioare, al art. 19 alin. (1) lit. b) și al art. 92 alin. (1¹) din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — La data intrării în vigoare a prezentei decizii încetează exercitarea, cu caracter temporar, de către domnul Aurelian Ghimpău a funcției publice vacante din categoria înalților funcționari publici de secretar general adjunct al Ministerului Energiei.

PRIM-MINISTRU
DACIAN JULIEN CIOLOȘ

Contrasemnează:
Secretarul general al Guvernului,
Sorin Sergiu Chelmu

București, 2 februarie 2016.
Nr. 38.

GUVERNUL ROMÂNIEI
PRIM-MINISTRUL

DECIZIE
privind exercitarea, cu caracter temporar, prin detașare,
de către domnul Eugen-Corneliu Șușu
a funcției publice vacante din categoria înalților funcționari
publici de secretar general adjunct al Ministerului Energiei

Având în vedere propunerea Ministerului Energiei formulată prin Adresa nr. 100.232/V.V.G. din 19 ianuarie 2016, precum și Avizul favorabil nr. 4.071/2016 al Agenției Naționale a Funcționarilor Publici privind exercitarea cu caracter temporar, prin detașare, de către domnul Eugen-Corneliu Șușu a funcției publice vacante din categoria înalților funcționari publici de secretar general adjunct al Ministerului Energiei,

în temeiul art. 19 din Legea nr. 90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor, cu modificările și completările ulterioare, al art. 19 alin. (1) lit. b), al art. 89 alin. (2¹) și al art. 92 alin. (1¹) din Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — Începând cu data intrării în vigoare a prezentei decizii, domnul Eugen-Corneliu Șușu exercită, cu caracter temporar, prin detașare, funcția publică vacantă din categoria înalților funcționari publici de secretar general adjunct al Ministerului Energiei.

PRIM-MINISTRU
DACIAN JULIEN CIOLOȘ

Contrasemnează:
Secretarul general al Guvernului,
Sorin Sergiu Chelmu

București, 2 februarie 2016.
Nr. 39.

GUVERNUL ROMÂNIEI**PRIM-MINISTRUL****DECIZIE****privind eliberarea domnului Adrian Călin Buzgău
din funcția de subsecretar de stat
la Ministerul Tineretului și Sportului**

Având în vedere Adresa Ministerului Tineretului și Sportului nr. 616 din 21 ianuarie 2016, înregistrată la Cabinetul primului-ministru cu nr. 5/437 din 22 ianuarie 2016,

în temeiul art. 15 lit. d) și al art. 19 din Legea nr. 90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — Începând cu data intrării în vigoare a prezentei decizii, domnul Adrian Călin Buzgău se eliberează din funcția de subsecretar de stat la Ministerul Tineretului și Sportului.

PRIM-MINISTRU

DACIAN JULIEN CIOLOȘ Contrasemnează:Secretarul general al Guvernului,
Sorin Sergiu Chelmu

București, 2 februarie 2016.
Nr. 40.

GUVERNUL ROMÂNIEI**PRIM-MINISTRUL****DECIZIE****privind numirea domnului Lucian Constantin Mircescu
în funcția de subsecretar de stat
la Ministerul Tineretului și Sportului**

Având în vedere Adresa Ministerului Tineretului și Sportului nr. 616 din 21 ianuarie 2016, înregistrată la Cabinetul primului-ministru cu nr. 5/437 din 22 ianuarie 2016,

în temeiul art. 15 lit. d) și al art. 19 din Legea nr. 90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — Începând cu data intrării în vigoare a prezentei decizii, domnul Lucian Constantin Mircescu se numește în funcția de subsecretar de stat la Ministerul Tineretului și Sportului.

PRIM-MINISTRU

DACIAN JULIEN CIOLOȘ Contrasemnează:Secretarul general al Guvernului,
Sorin Sergiu Chelmu

București, 2 februarie 2016.
Nr. 41.

GUVERNUL ROMÂNIEI**PRIM-MINISTRUL****DECIZIE****pentru numirea doamnei Gabriela Scutea
în funcția de secretar de stat
în cadrul Ministerului Justiției**

Având în vedere prevederile art. 58 alin. (1) din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și Hotărârea nr. 6 din 12 ianuarie 2016 a Consiliului Superior al Magistraturii — Secția pentru procurori,

în temeiul art. 15 lit. d) și al art. 19 din Legea nr. 90/2001 privind organizarea și funcționarea Guvernului României și a ministerelor, cu modificările și completările ulterioare,

prim-ministrul emite prezenta decizie.

Articol unic. — Începând cu data intrării în vigoare a prezentei decizii, doamna Gabriela Scutea se numește în funcția de secretar de stat în cadrul Ministerului Justiției.

PRIM-MINISTRU

DACIAN JULIEN CIOLOȘ Contrasemnează:Secretarul general al Guvernului,
Sorin Sergiu Chelmu București, 2 februarie 2016.
Nr. 42.

**ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE
ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE**MINISTERUL FINANTELOR PUBLICE
Nr. 67 din 15 ianuarie 2016MINISTERUL AGRICULTURII
ȘI DEZVOLTĂRII RURALE
Nr. 95 din 15 ianuarie 2016**ORDIN****pentru abrogarea Ordinului viceprim-ministrului,
ministrul finanțelor publice, și al ministrului agriculturii
și dezvoltării rurale nr. 1.436/852/2013 privind aplicarea cotei
redușe de TVA de 9% pentru pâine și specialități de panificație**

În temeiul art. 10 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 34/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor Publice, cu modificările și completările ulterioare, și al art. 10 alin. (5) din Hotărârea Guvernului nr. 1.185/2014 privind organizarea și funcționarea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul finanțelor publice și ministrul agriculturii și dezvoltării rurale emit următorul ordin:

Art. 1. — La data intrării în vigoare a prezentului ordin se abrogă Ordinul viceprim-ministrului, ministrul finanțelor publice, și al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale nr. 1.436/852/2013 privind aplicarea cotei redușe de TVA de 9% pentru pâine și specialități de panificație, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 543 din 28 august 2013.

Art. 2. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul finanțelor publice,
Anca Dana Dragu Ministrul agriculturii
și dezvoltării rurale,
Achim Irimescu

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII

ORDIN**privind aprobarea criteriilor de alocare a fondurilor pentru finanțarea serviciilor de ambulanță județene și a Serviciului de Ambulanță București—Ilfov**

Văzând Referatul de aprobare nr. ACP 849/2016 al Compartimentului medicină de urgență din cadrul Ministerului Sănătății, având în vedere prevederile art. 100 alin. (2) din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările ulterioare, în temeiul art. 7 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 144/2010 privind organizarea și funcționarea Ministerului Sănătății, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul sănătății emite următorul ordin:

Art. 1. — (1) Se aprobă criteriile de alocare a fondurilor pentru finanțarea serviciilor de ambulanță județene, respectiv a Serviciului de Ambulanță București—Ilfov, după cum urmează:

a) Criterii orientative:

1. populația județului, conform datelor de la Institutul Național de Statistică;
2. bugetul istoric per capita și execuția bugetară pentru anul 2015;

b) Criterii de modulare a bugetului:

1. suprafața județului;
2. numărul de posturi ocupate la sfârșitul anului anterior;
3. numărul de posturi vacante la sfârșitul anului anterior care pot fi ocupate în anul 2016, conform criteriilor stabilite de Comisia Interministerială pentru Suport Tehnic;
4. numărul total de solicitări în cursul anului anterior;
5. numărul total de kilometri parcurși în anul anterior;
6. prezența unui centru de formare acreditat.

c) Criterii particulare pentru:

1. regiunea București—Ilfov, unde există o populație suplimentară în tranzit;
2. centrele universitare regionale București, Craiova, Timișoara, Cluj-Napoca, Târgu Mureș, Iași, unde există o populație suplimentară reprezentată de studenți;
3. județul Constanța, unde există o populație suplimentară reprezentată de turiști în sezonul estival.

Art. 2. — Sumele necesare pentru finanțarea serviciilor de ambulanță județene, respectiv a Serviciului de Ambulanță București—Ilfov pentru cheltuieli de personal, cheltuieli materiale și investiții, stabilite conform criteriilor menționate la art. 1, se alocă conform unui referat întocmit de către Serviciul de medicină de urgență din cadrul Ministerului Sănătății avizat de către secretarul de stat — coordonator al Departamentului de medicină de urgență și aprobat de către ordonatorul principal de credite.

Art. 3. — În cazul în care prin acte normative sunt acordate sau diminuate sumele globale pentru finanțarea serviciilor de ambulanță județene, respectiv a Serviciului de Ambulanță București—Ilfov, Ministerul Sănătății va stabili distribuția lor conform cererilor formulate de către aceste servicii luând în considerare prevederile art. 1 și 2.

Art. 4. — În urma analizei execuției bugetare, Ministerul Sănătății poate realoca sume de la serviciile de ambulanță județene, respectiv de la Serviciul de Ambulanță București—Ilfov cu excedent al execuției la cele cu deficit conform art. 2.

Art. 5. — Structurile de specialitate ale Ministerului Sănătății duc la îndeplinire prevederile prezentului ordin.

Art. 6. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

Ministrul sănătății,
Patriciu-Andrei Achimaș-Cadariu

București, 29 ianuarie 2016.
Nr. 105.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT ÎN MATERIE PENALĂ

DECIZIA Nr. 26 din 29 octombrie 2015

Dosar nr. 3.050/1/2015

Mirela Sorina Popescu — președintele Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului

Leontina Șerban — judecător la Secția penală — judecător-raportor

Lucia Tatiana Rog — judecător la Secția penală

Ștefan Pistol — judecător la Secția penală

Mariana Ghena — judecător la Secția penală

Aurel Gheorghe Ilie — judecător la Secția penală

Săndel Lucian Macavei — judecător la Secția penală

Francisca Vasile — judecător la Secția penală

Anca Mădălina Alexandrescu — judecător la Secția penală

Andreea Daniela Ionescu — magistrat-asistent

S-a luat în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel București — Secția a II-a penală, prin încheierea de ședință din 5 iunie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 45.539/299/2013 prin care, în temeiul art. 475 din Codul de procedură penală, se solicită Înaltei Curți de Casație și Justiție pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a următoarei chestiuni de drept: „dacă poate fi reținută infracțiunea de cămătărie prevăzută în cuprinsul dispozițiilor art. 3 alin. (1) din Legea nr. 216/2011 privind interzicerea activității de cămătărie sau art. 351 din Codul penal în situația în care acțiunile de remitere efectivă a sumelor de bani au avut loc înainte de intrarea în vigoare a normei de incriminare, iar activitatea de percepere a dobânzilor a avut loc după intrarea în vigoare a Legii nr. 216/2011 privind interzicerea activității de cămătărie.”

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a fost constituit conform prevederilor art. 476 alin. (6) din Codul de procedură penală și art. 274 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Ședința de judecată este prezidată de către președintele Secției penale a Înaltei Curți de Casație și Justiție, doamna judecător Mirela Sorina Popescu.

La ședința de judecată participă doamna Andreea Daniela Ionescu, magistrat-asistent în cadrul Secției penale, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 276 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este reprezentat de doamna procuror Justina Condoiu, procuror în cadrul Secției judiciare a Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție.

Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar a fost depus punctul de vedere al specialiștilor de la Facultatea de Drept și Științe Administrative din cadrul Universității de Vest din Timișoara, asupra chestiunii de drept supuse dezlegării, în sensul că infracțiunea de cămătărie prevăzută de art. 3 alin. (1) din Legea nr. 216/2011 privind interzicerea activității de cămătărie sau art. 351 din Codul penal, constând în darea de bani cu dobândă, ca îndeletnicire, este o infracțiune comisivă pură (se săvârșește numai prin acțiunea de

dare de bani cu dobândă) și este o infracțiune de obicei (acțiunea de dare de bani cu dobândă trebuie să fie o îndeletnicire).

De asemenea arată că a fost depus punctul de vedere al Direcției legislație, studii, documentare și informatică juridică din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție, în sensul că sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, formulată în Dosarul nr. 3.050/1/2015, este inadmisibilă, întrucât nu îndeplinește condiția de admisibilitate prevăzută în art. 475 din Codul de procedură penală, constând în existența unei legături de dependență între lămurirea chestiunii de drept și soluționarea pe fond a cauzei. S-a susținut că, în raport cu conținutul încheierii de sesizare, rezolvarea chestiunii de drept care formează obiectul sesizării nu este determinantă pentru rezolvarea acțiunii penale, neputând conduce la soluționarea pe fond a cauzei.

Totodată, arată că s-a depus și raportul întocmit de către judecătorul-raportor, prin care s-a propus, în principal, respingerea, ca inadmisibilă, a sesizării Curții de Apel București — Secția a II-a penală, în Dosarul nr. 45.539/299/2013, iar, în subsidiar, dacă se va aprecia că sunt îndeplinite cerințele de admisibilitate a sesizării prevăzute de art. 475 din Codul de procedură penală, s-a opinat în sensul că acțiunile de remitere a sumelor de bani cu dobândă ca îndeletnicire înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 216/2011 privind interzicerea activității de cămătărie și de percepere a dobânzilor după intrarea în vigoare a acestui act normativ nu constituie infracțiunea de cămătărie prevăzută de art. 3 alin. (1) din Legea nr. 216/2011 privind interzicerea activității de cămătărie sau art. 351 din Codul penal.

Magistratul-asistent mai precizează că la dosar s-au primit comunicări de la Curtea de Apel Alba Iulia, Curtea de Apel Bacău, Curtea de Apel Brașov, Curtea de Apel București, Curtea de Apel Cluj, Curtea de Apel Constanța, Curtea de Apel Craiova, Curtea de Apel Galați, Curtea de Apel Iași, Curtea de Apel Oradea, Curtea de Apel Pitești, Curtea de Apel Ploiești, Curtea de Apel Suceava și Curtea de Apel Timișoara, comunicările respective vizând și opinia unora dintre instanțele aflate în raza de activitate a acestor curți, precum și hotărâri relevante în materie pronunțate de instanțele judecătorești din circumscripția Curții de Apel București (Secția I penală și Judecătoria Sectorului 1 București), Curții de Apel Brașov (Tribunalul Brașov și Tribunalul Covasna), Curții de Apel Cluj (Secția penală și de minori și Judecătoria Zalău), Curții de Apel Craiova (Secția penală și pentru cauze cu minori), Curții de Apel Oradea (Secția penală și pentru cauze cu minori și Judecătoria Satu Mare), Curții de Apel Ploiești (Judecătoria Câmpina).

Reprezentantul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție formulează concluzii de respingere, ca inadmisibilă, a sesizării formulate de Curtea de Apel București, în opinia Parchetului nefiind îndeplinită una dintre condițiile prevăzute de art. 475 din Codul de procedură penală, respectiv aceea ca de dezlegarea dată acestei probleme de drept să depindă soluționarea pe fond a cauzei.

În argumentarea acestui punct de vedere s-a arătat că pentru îndeplinirea ultimei condiții impuse de art. 475 din Codul de procedură penală este necesar ca interpretarea dată de instanța supremă dispoziției de drept substanțial ori procesual cu care a fost investită să aibă consecințe asupra modului de rezolvare a fondului cauzei, de lămurirea acesteia depinzând soluția dată acțiunii penale și/sau civile cu care instanța a fost sesizată.

În acest sens a fost invocată jurisprudența Completului pentru dezlegarea unor probleme de drept în materie penală prin care s-a statuat asupra înțelesului ce trebuie atribuit sintagmei „chestiune de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei”.

S-a susținut, în esență, că instanța — titularul sesizării — nu a stabilit în mod complet întreaga situație de fapt, necalificând drept acțiuni de remitere ori de percepere a dobânzilor toate acțiunile/raporturile juridice dintre părți, și că este atributul instanței care sesizează să identifice natura juridică a înscrisurilor încheiate la 30 noiembrie 2011 și 27 septembrie 2012, adică ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 216/2011 privind interzicerea activității de cămătărie, date la care nu s-au realizat nici remiteri efective a vreunor sume de bani, nici activități de percepere a dobânzilor, iar ulterior să dea eficiență acestei opțiuni, fiind evident că nu le poate lipsi de semnificație juridică și nici nu poate încredința instanței supreme această obligație.

În opinia exprimată s-a considerat că relația de dependență dintre interpretarea dată de instanța supremă problemei de drept și soluția pe fond a cauzei se verifică prin aptitudinea acesteia de a produce un efect concret asupra conținutului hotărârii, în lipsa dezlegării instanța având a alege dintre mai multe posibile opțiuni, nu și atunci când, oricare ar fi interpretarea dată de instanța supremă problemei de drept, aceasta nu va produce niciun efect asupra fondului cauzei. În fine, s-a susținut că, datorită circumstanțelor particulare ale cauzei în care prezenta problemă de drept s-a ridicat, un atare efect nu există.

În subsidiarul concluziilor scrise depuse la dosar, pe fondul cauzei susține că trebuie pornit de la faptul că valoarea socială ocrotită prin norma de incriminare se referă la activitatea de creditare care trebuie să se desfășoare în condițiile prevăzute de lege, exclusiv de către persoane autorizate pentru a efectua această activitate. Norma de incriminare nu sancționează împrumutul de bani, ci împrumutul de bani realizat ca îndeletnicire de către o persoană neautorizată.

Prin urmare, apreciază că nu este relevant neapărat momentul în care remiterea sumei de bani se realizează, ci întreaga activitate a făptuitorului desfășurată pe durata contractului. Oricând în acest interval, în ipoteza în care apare o normă de incriminare, făptuitorul ar putea renunța la intenția inițială de a percepe dobânda, iar, în această ipoteză, desigur că nu se poate vorbi de o sancționare a faptei și esența infracțiunii, momentul în care se pretinde ori se primește dobânda, nu doar acela privitor la remiterea sumei de bani care a constituit obiect al împrumutului, desigur cu îndeplinirea și a celorlalte condiții care să justifice susținerea că această activitate a avut un caracter de obicei, neîndoielnic.

În aceeași ordine de idei susține că, distinct de faptul că infracțiunea de cămătărie este o infracțiune de obicei, este și o infracțiune continuă care are un moment al consumării (remiterea sumei de bani) și un moment al epuizării (primirea dobânzilor de suficient de multe ori încât să fie justificată concluzia că este o infracțiune de obicei și are caracterul unei îndeletniciri).

Președintele Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală, doamna judecătorescă Mirela Sorina Popescu, a declarat dezbaterile închise, reținându-se dosarul în pronunțare privind sesizarea formulată.

ÎN ALTA CURTE,

asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

Curtea de Apel București — Secția a III-a penală a dispus, prin Încheierea de ședință din 5 iunie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 45.539/299/2013, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul art. 475 și art. 476 alin. (1) din Codul de procedură penală, pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a următoarei chestiuni de drept: „dacă poate fi reținută infracțiunea de cămătărie prevăzută în cuprinsul dispozițiilor art. 3 alin. (1) din Legea nr. 216/2011 privind interzicerea activității de cămătărie sau art. 351 din Codul penal în situația în care acțiunile de remitere efectivă a sumelor de bani au avut loc înainte de intrarea în vigoare a normei de incriminare, iar activitatea de percepere a dobânzilor a avut loc după intrarea în vigoare a Legii nr. 216/2011 privind interzicerea activității de cămătărie.”

II. Expunerea succintă a cauzei ce formează obiectul Dosarului nr. 45.539/299/2013 aflat pe rolul Curții de Apel București — Secția a II-a penală

Curtea de Apel București — Secția a II-a penală a fost sesizată cu apelurile declarate de către Parchetul de pe lângă Judecătoria Sectorului 1 București și părțile civile M.E. și M.G. împotriva Sentinței penale nr. 60 din 10 februarie 2015, pronunțată de Judecătoria Sectorului 1 București în Dosarul nr. 45.539/299/2013.

Prin Sentința penală nr. 60 din 10 februarie 2015 pronunțată de Judecătoria Sectorului 1 București în Dosarul nr. 45.539/299/2013 a fost respinsă cererea formulată de inculpatul B.S., prin apărător, de schimbare a încadrării juridice a faptei pentru care fost trimis în judecată, din infracțiunea de camătă prevăzută de art. 3 alin. (1) din Legea nr. 216/2011 privind interzicerea activității de cămătărie în infracțiunea de camătă prevăzută de art. 351 din Codul penal.

În baza art. 396 alin. (5) din Codul de procedură penală raportat la art. 17 alin. (2) din Codul de procedură penală și la art. 16 alin. (1) lit. b) teza întâi din Codul de procedură penală, a fost achitat inculpatul B.S., cercetat sub aspectul săvârșirii infracțiunii prevăzute de art. 3 alin. (1) din Legea nr. 216/2011 privind interzicerea activității de cămătărie.

În baza art. 396 alin. (5) din Codul de procedură penală raportat la art. 17 alin. (2) din Codul de procedură penală și la art. 16 alin. (1) lit. b) teza întâi din Codul de procedură penală, a fost achitat inculpatul T.M.G., cercetat sub aspectul săvârșirii infracțiunii de complicitate la camătă, prevăzută de art. 26 din Codul penal din 1969 raportat la art. 3 alin. (1) din Legea nr. 216/2011 privind interzicerea activității de cămătărie.

În baza art. 25 alin. (5) din Codul de procedură penală a fost lăsată nesoluționată acțiunea civilă exercitată de persoanele vătămate M.E. și M.G.

S-a constatat că inculpatul B.S. a fost arestat preventiv în perioada 25 septembrie 2013—21 noiembrie 2013.

În baza art. 404 alin. (4) lit. f) din Codul de procedură penală raportat la art. 255 din Codul de procedură penală și la art. 162 alin. (4) din Codul de procedură penală s-a dispus restituirea către inculpatul B.S. a permisului de conducere emis pe numele acestuia, a două carduri bancare și a unui portofel din piele de culoare neagră.

În baza art. 404 alin. (4) lit. f) din Codul de procedură penală raportat la art. 255 din Codul de procedură penală și la art. 162 alin. (4) din Codul de procedură penală s-a dispus restituirea către inculpatul B.S. a sumei de 3.225 euro, din totalul de 5.125 euro, ridicată cu ocazia percheziției și consemnată la CEC conform chitanței nr. 53.958.988/1/3.10.2013 și recipisei de consemnare nr. 3.574.852/1 din 3 octombrie 2013, precum și a sumei de 1.407 lei, ridicată cu ocazia percheziției și consemnată

la CEC conform chitanței nr. 53.958.861/1 din 3 octombrie 2013 și recipisei de consemnare nr. 3.574.830/1 din 3 octombrie 2013.

În baza art. 404 alin. (4) lit. f) din Codul de procedură penală raportat la art. 162 alin. (4) din Codul de procedură penală, s-a dispus restituirea către numitul I.N.E. a următoarelor înscrisuri: recipisă de consemnare a sumei de 4.300 euro la Piraeus Bank România — S.A. întocmită pe numele I.N.E., datată 18 septembrie 2013; act de adjudecare datat 15 decembrie 2011, întocmit de Biroul de Executori Judecătorești Asociații B.B.I. în Dosarul de executare nr. 518/2009, și Proces-verbal de licitație din 24 octombrie 2011, întocmit de Biroul de Executori Judecătorești Asociații B.B.I. în Dosarul de executare nr. 518/2009.

În baza art. 404 alin. (4) lit. f) din Codul de procedură penală raportat la art. 255 din Codul de procedură penală și la art. 162 alin. (4) din Codul de procedură penală s-a dispus restituirea către numitul I.N.E. a sumei de 1.900 euro, din totalul de 5.125 euro, ridicată cu ocazia percheziției și consemnată la CEC conform chitanței nr. 53.958.988/1 din 3 octombrie 2013 și recipisei de consemnare nr. 3.574.852/1 din 3 octombrie 2013.

În cuprinsul actului de sesizare a instanței s-a reținut, în esență, că, la data de 22 mai 2013, părțile vătămate M.E. și M.G. au formulat plângere penală împotriva inculpaților B.S. și T.M.G., în care arătau că, prin încheierea cu aceștia a unor contracte de împrumut succesive, inclusiv după intrarea în vigoare a Legii nr. 216/2011 privind interzicerea activității de cămătărie, li s-a majorat, în mod fictiv, suma împrumutată, în realitate această majorare reprezentând camătă percepută de cei doi. Astfel, pentru o sumă inițială de 15.000 euro (actul notarial specificând 24.000 euro), părțile vătămate trebuiau să plătească 56.500 euro, scadentă la data de 27 decembrie 2012.

În sarcina acestor inculpați, instanța de fond a reținut, sub aspectul stării de fapt, în esență, că, raportat la probele administrate în cauză, a rezultat faptul că inculpatul B.S. a acordat o singură dată împrumut persoanelor vătămate M.E. și M.G., respectiv la data de 6 iulie 2010, suma de 15.000 euro, împrumuturile ulterioare mascând dobânda percepută de inculpatul B.S., aceasta fiind, de altfel, și situația de fapt reținută prin rechizitoriu.

Prin urmare, acțiunea de dare de bani cu dobândă a fost realizată la data de 6 iulie 2010, conform contractului de împrumut cu garanție imobiliară, autentificat prin Încheierea de autentificare nr. 1.496 din 6 iulie 2010 la Biroul Notarului Public M.E., și a avut, în realitate, ca obiect, acordarea cu titlu de împrumut de către inculpatul B.S. persoanelor vătămate M.E. și M.G. a sumei de 15.000 euro, diferența până la 24.000 euro reprezentând dobândă. Actul adițional, autentificat prin Încheierea de autentificare nr. 548 din 10 martie 2011, la Biroul Notarului Public M.E., prin care se majorează la 40.000 euro suma de 24.000 euro inițial împrumutată; contractul de împrumut autentificat prin Încheierea de autentificare nr. 1.359 din 30 noiembrie 2011 la Biroul Notarului Public M.E., având ca obiect acordarea cu titlu de împrumut de către inculpat persoanelor vătămate a sumei de 10.500 euro, și contractul de împrumut cu garanție imobiliară autentificat prin Încheierea de autentificare nr. 1.876 din 27 septembrie 2012 la Biroul Notarului Public M.E., având ca obiect acordarea cu titlu de împrumut de către inculpatul T.M.G. (persoană interpusă) persoanelor vătămate a sumei de 56.500 de euro, nu sunt, în realitate, veritabile contracte de împrumut, ci acte simulate care maschează dobânda percepută de inculpat pentru suma de 15.000 euro acordată inițial cu titlu de împrumut.

Cum acțiunea de dare de bani, semnificând remiterea efectivă a sumei de bani, a avut loc la data de 6 iulie 2010, prima instanță a reținut că această acțiune nu putea realiza elementul material al infracțiunii de camătă, întrucât a avut loc anterior incriminării faptei.

În privința contractelor de împrumut din 30 noiembrie 2011 și 27 septembrie 2012 încheiate de persoanele vătămate cu inculpatul B.S., respectiv cu inculpatul T.M.G. s-a reținut că nu sunt veritabile contracte de împrumut, ci acte prin care se fixează quantumul dobânzii datorate pentru împrumutul inițial de 15.000 euro, întrucât la datele sus-menționate inculpații nu au remis nicio sumă de bani persoanelor vătămate.

Împotriva Sentinței penale nr. 60 din 10 februarie 2015 pronunțate de Judecătoria Sectorului 1 București au declarat apel Parchetul de pe lângă Judecătoria Sectorului 1 București și părțile civile M.E. și M.G., cauza fiind înregistrată pe rolul Curții de Apel București — Secția a II-a penală la data de 14 aprilie 2015.

La termenul din 4 iunie 2015, instanța de apel a pus în discuția procurorului și a părților sesizarea, în temeiul art. 475 și următoarele din Codul de procedură penală, a Înaltei Curți de Casație și Justiție, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunii de drept ce formează obiectul prezentei sesizări.

Prin Încheierea din 5 iunie 2015, dată la care instanța a amânat pronunțarea, Curtea de Apel București — Secția a II-a penală a constatat că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate a sesizării prevăzute de art. 475 din Codul de procedură penală și, totodată, în temeiul art. 476 alin. (1) din Codul de procedură penală, a suspendat judecarea cauzei până la pronunțarea hotărârii prealabile.

III. Punctul de vedere al instanței care a formulat sesizarea și al părților

Completul de judecată a considerat că nu este oportună exprimarea punctului de vedere motivat asupra chestiunii de drept sesizate pentru a evita riscul unei eventuale antepronunțări, în ipoteza în care prezenta sesizare ar fi respinsă ca inadmisibilă.

În ceea ce privește punctele de vedere ale părților cu privire la chestiunea de drept în discuție, părțile civile au susținut că, în speță, nu este vorba de un singur împrumut, ci de mai multe contracte, dintre care unele încheiate după intrarea în vigoare a Legii nr. 216/2011 privind interzicerea activității de cămătărie. De asemenea, s-a arătat că perceperea cametei de către inculpatul B.S. s-a făcut, în repetate rânduri, după intrarea în vigoare a legii, astfel că activitatea de cămătărie a fost desfășurată până în anul 2013. De asemenea s-a precizat că, într-o interpretare sistematică a legii, trebuie considerat că nu numai darea într-un anumit moment unic de bani, dar și perceperea dobânzilor cămătărești se circumscriu în sfera infracțiunii, câtă vreme cele două situații sunt legate una de alta.

Inculpații au susținut că infracțiunea de cămătărie, fiind o infracțiune de obicei, se consideră consumată atunci când a avut loc acțiunea care indică obișnuința sau îndeletnicirea.

Punctul de vedere al Ministerului Public exprimat în motivele de apel rezidă, în esență, din critica adusă greșitei achitări a inculpaților pentru că fapta de cămătărie ar fi fost săvârșită înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 216/2011 privind interzicerea activității de cămătărie, susținându-se că darea de bani cu dobândă reprezintă o activitate complexă, care presupune înmânarea, remiterea unei sume de bani și perceperea ulterioară și periodică a sumei împrumutate însoțite de camătă, căci numai în acest fel se relevă intenția de a fixa și percepe dobânzi de la împrumutat.

S-a precizat că efectele contractelor de credit cu camătă încheiate de inculpat subzistă și în prezent, în baza acestora fiind efectuate plăți, ca atare, asemenea acțiuni pot fi considerate ca având vocația înscrierii în elementele constitutive ale infracțiunii de cămătărie, începând cu data intrării în vigoare a Legii nr. 216/2011 privind interzicerea activității de cămătărie.

IV. Punctele de vedere exprimate de curțile de apel și instanțele de judecată arondate

Înalta Curte de Casație și Justiție constată că, la nivelul curților de apel și al instanțelor arondate, s-au conturat mai multe opinii:

Într-o opinie s-a susținut că infracțiunea de camătă, prevăzută de art. 3 alin. (1) din Legea nr. 216/2011 privind interzicerea activității de cămătărie sau de art. 351 din Codul penal, nu poate fi reținută în situația în care acțiunile de remitere efectivă a sumelor de bani au avut loc înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 216/2011 privind interzicerea activității de cămătărie, iar activitatea de percepere a dobânzilor a avut loc după intrarea în vigoare a normei de incriminare, motivat de faptul că, la momentul remiterii efective a sumelor de bani, fapta nu era prevăzută ca infracțiune, astfel că actele de executare ce pot fi avute în vedere sunt doar cele săvârșite după data intrării în vigoare a Legii nr. 216/2011 privind interzicerea activității de cămătărie. S-a susținut că nu are relevanță penală pentru stabilirea elementului material al infracțiunii de camătă perceperea efectivă a dobânzilor de către făptuitor, importantă fiind doar activitatea de remitere de bani cu titlu de împrumut însoțită de pretinderea dobânzilor aferente sumei de bani împrumutate, în mod repetat.

În mod concordant, s-a opinat că, dacă ultimul act de dare de bani cu dobândă ca îndeletnicire a fost realizat înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 216/2011 privind interzicerea activității de cămătărie, faptele nu sunt incriminate, chiar dacă încasarea dobânzii a avut loc după această dată.

Într-o altă opinie s-a susținut că activitatea de percepere ulterioară de dobânzi se circumscribe elementului material al laturii obiective a infracțiunii de camătă, chiar dacă darea de bani s-a realizat anterior incriminării din anul 2011, deoarece legiuitorul a incriminat darea de bani cu dobândă. Or, dobânda implică un moment ulterior dării de bani, iar perceperea cu o anumită periodicitate a dobânzilor de la cel împrumutat ține de esența cămătăriei, ce reprezintă o activitate complexă, astfel că dacă dobânzile sunt solicitate după intrarea în vigoare a Legii nr. 216/2011 privind interzicerea activității de cămătărie, poate fi reținută infracțiunea de camătă prevăzută de art. 3 alin. (1) din Legea nr. 216/2011 privind interzicerea activității de cămătărie sau art. 351 din Codul penal.

V. Punctul de vedere al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

Prin Adresa nr. 2.244/C/2.206/III-5/2015 din data de 7 octombrie 2015, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că nu există în lucru nicio sesizare având ca obiect promovarea unui recurs în interesul legii privind chestiunea de drept în discuție.

Totodată, în cadrul concluziilor depuse la dosarul cauzei, invocându-se dispozițiile art. 475—477 din Codul de procedură penală a opinat în sensul respingerii ca inadmisibilă a sesizării formulate de Curtea de Apel București — Secția a II-a penală, apreciindu-se că nu este îndeplinită una dintre condițiile de admisibilitate a sesizării, și anume aceea ca de lămurirea respectivei sesizări să depindă soluționarea pe fond a cauzei.

În acest sens a fost invocată jurisprudența Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală prin care s-a statuat asupra înțelesului ce trebuie atribuit sintagmei „chestiune de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei”.

S-a susținut, în esență, că instanța — titularul sesizării — nu a stabilit în mod complet întreaga situație de fapt, necalificând drept acțiuni de remitere ori de percepere a dobânzilor toate acțiunile/raporturile juridice dintre părți și că este atributul instanței care sesizează să identifice natura juridică a înscrisurilor încheiate la 30 noiembrie 2011 și 27 septembrie 2012, adică ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 216/2011 privind interzicerea activității de cămătărie, date la care nu s-au realizat

nici remiteri efective ale vreunor sume de bani, nici activități de percepere a dobânzilor, iar ulterior să dea eficiență acestei opțiuni, fiind evident că nu le poate lipsi de semnificație juridică și nici nu poate încredința instanței supreme această obligație.

În opinia exprimată s-a considerat că relația de dependență dintre interpretarea dată de instanța supremă problemei de drept și soluția pe fond a cauzei se verifică prin aptitudinea acesteia de a produce un efect concret asupra conținutului hotărârii, în lipsa dezlegării instanța având a alege dintre mai multe posibile opțiuni, nu și atunci când, oricare ar fi interpretarea dată de instanța supremă problemei de drept, aceasta nu va produce niciun efect asupra fondului cauzei. În fine, s-a susținut că, datorită circumstanțelor particulare ale cauzei în care prezenta problemă de drept s-a ridicat, un atare efect nu există.

VI. Opinia specialiștilor consultați

Opinia exprimată de Facultatea de Drept și Științe Administrative din cadrul Universității de Vest din Timișoara a fost în sensul că infracțiunea de camătă prevăzută de art. 3 alin. (1) din Legea nr. 216/2011 privind interzicerea activității de cămătărie sau art. 351 din Codul penal, constând în darea de bani cu dobândă, ca îndeletnicire, este o infracțiune comisivă pură (se săvârșește numai prin acțiunea de dare de bani cu dobândă) și o infracțiune de obicei (acțiunea de dare de bani cu dobândă trebuie să fie o îndeletnicire).

S-a susținut că, dintre teoriile formulate în doctrina penală privind momentul săvârșirii infracțiunii (teoria acțiunii, teoria rezultatului, teoria mixtă), legiuitorul român a dat prevalență teoriei acțiunii, în sensul că infracțiunea se consideră săvârșită în momentul realizării conduitei descrise de norma de incriminare (acțiune sau inacțiune).

Totodată, s-a notat că infracțiunea se consumă în momentul în care s-au săvârșit suficiente acte de dare de bani cu dobândă, iar momentul epuizării activității infracționale este cel al ultimului act de executare, fiind indiferent sub acest aspect momentul încasării dobânzii.

Raportat la Legea nr. 216/2011 privind interzicerea activității de cămătărie, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 827 din 22 noiembrie 2011, care a intrat în vigoare la data de 25 noiembrie 2011, s-a considerat că actele de dare de bani cu dobândă săvârșite înainte de intrarea în vigoare a legii amintite nu au caracter infracțional.

VII. Jurisprudența națională în materie

Instanțele la care au fost identificate hotărâri judecătorești în această materie sunt: Curtea de Apel București (Secția I penală și Judecătoria Sectorului 1 București), Curtea de Apel Brașov (Tribunalul Brașov și Tribunalul Covasna), Curtea de Apel Cluj (Secția penală și de minori și Judecătoria Zalău), Curtea de Apel Craiova (Secția penală și pentru cauze cu minori), Curtea de Apel Oradea (Secția penală și pentru cauze cu minori, Judecătoria Satu Mare), Curtea de Apel Ploiești (Judecătoria Câmpina).

Din analiza acestor hotărâri judecătorești se constată că unele instanțe, fără a analiza chestiunea a cărei dezlegare o solicită Curtea de Apel București, au reținut că perceperea dobânzilor după intrarea în vigoare a Legii nr. 216/2011 privind interzicerea activității de cămătărie, pentru sume remise efectiv anterior intrării în vigoare a acestei legi, întrunește elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 3 din Legea nr. 216/2011 privind interzicerea activității de cămătărie.

Într-o altă cauză, deși actele materiale ulterioare intrării în vigoare a Legii nr. 216/2011 privind interzicerea activității de cămătărie au fost considerate acte de executare a rezoluției infracționale subsumate elementului material al infracțiunii de cămătărie prevăzută de art. 3 din Legea nr. 216/2011 privind interzicerea activității de cămătărie, s-a pronunțat soluția de achitare în temeiul art. 16 alin. (1) lit. b) teza întâi din Codul de procedură penală, considerându-se că existența a numai două acte materiale, ulterior intrării în vigoare a Legii nr. 216/2011 privind interzicerea activității de cămătărie, nu satisface cerința

săvârșirii activității infracționale ca îndeletnicire, ca obișnuință, fiind insuficiente pentru caracterizarea, ca infracțiune, infracțiunea de camătă fiind una de obicei, iar majoritatea actelor materiale au fost comise anterior intrării în vigoare a Legii nr. 216/2011 privind interzicerea activității de cămătărie.

Din considerentele altor hotărâri rezultă că instanțele au constatat că actele de remitere de bani au fost săvârșite anterior datei de 16 noiembrie 2011, astfel încât deși fapta există în materialitatea ei, lipsește una dintre trăsăturile esențiale ale infracțiunii, respectiv aceea ca fapta să fie prevăzută de legea penală.

VIII. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție

În relația concursului cu alte infracțiuni, practica instanței supreme relevă concursul cu infracțiunea de șantaj, după un tipar de repetat: persoanele împrumutate nu pot restitui sumele împrumutate la termenul stabilit, cămătarul impune noi dobânzi pentru a-și asigura obținerea unor garanții suplimentare, după care prin violență fizică și psihică încearcă recuperarea sumelor împrumutate și a dobânzilor (Înalta Curte de Casație și Justiție, Secția penală, Decizia nr. 3.876 din 2 noiembrie 2011, www.scj.ro).

IX. Jurisprudența relevantă a Curții Constituționale

Înalta Curte constată că instanța de contencios constituțional nu a fost sesizată cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 351 din Codul penal, din informațiile publicate pe pagina de internet a Curții Constituționale nerezultând că ar fi dosare înregistrate pe rolul Curții care să aibă ca obiect controlul de constituționalitate al dispozițiilor menționate.

X. Jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului

Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, cu incidență în cauza de față, este reprezentată de acele hotărâri care privesc aplicarea legii de incriminare cu titlu retroactiv, de exemplu Hotărârea din 10 februarie 2004, *Puhk contra Estoniei*, 55.103/00, CEDO Secția IV.

XI. Punctul de vedere exprimat de Direcția legislație, studii, documentare și informatică juridică din cadrul Înaltei Curți de Casație și Justiție

Cu privire la chestiunea de drept care formează obiectul dosarului, a fost exprimat punctul de vedere în sensul că sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, formulată în Dosarul nr. 3.050/1/2015, este inadmisibilă, întrucât nu îndeplinește condiția de admisibilitate prevăzută în art. 475 din Codul de procedură penală, constând în existența unei legături de dependență între lămurirea chestiunii de drept și soluționarea pe fond a cauzei.

S-a considerat că, în raport cu conținutul încheierii de sesizare, rezolvarea chestiunii de drept care formează obiectul sesizării nu este determinantă pentru rezolvarea acțiunii penale, neputând conduce la soluționarea pe fond a cauzei.

XII. Dispozițiile legale incidente

Legea nr. 216/2011 privind interzicerea activității de cămătărie

— Art. 3:

„(1) Darea de bani cu dobândă, ca îndeletnicire, de către o persoană neautorizată constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoarea de la 6 luni la 5 ani.”

Codul penal

— Art. 1 Legalitatea incriminării

„(2) Nicio persoană nu poate fi sancționată penal pentru o faptă care nu era prevăzută de legea penală la data la care a fost săvârșită.”

— Art. 154. Termenele de prescripție a răspunderii penale

„(2) Termenele prevăzute în prezentul articol încep să curgă de la data săvârșirii infracțiunii. În cazul infracțiunilor continue termenul curge de la data încetării acțiunii sau inacțiunii, în cazul infracțiunilor continuate, de la data săvârșirii ultimei acțiuni sau inacțiuni, iar în cazul infracțiunilor de obicei, de la data săvârșirii ultimului act.”

— Art. 351 Camătă

„Darea de bani cu dobândă, ca îndeletnicire, de către o persoană neautorizată, se pedepsește cu închisoarea de la 6 luni la 5 ani.”

XIII. Opinia judecătorului-raportor

Judecătorul-raportor a opinat, în principal, pentru respingerea, ca inadmisibilă, a sesizării, întrucât, în raport de dispozițiile art. 475 din Codul de procedură penală, a considerat neîndeplinită condiția ca de chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită să depindă soluționarea pe fond a cauzei.

Pe fond, asupra problemei de drept, având în vedere că infracțiunea incriminată de Legea nr. 216/2011 și, ulterior, de art. 351 din Codul penal rezidă în „darea de bani cu dobândă, ca îndeletnicire”, s-a exprimat opinia că fiecare act material intră sub incidența legii penale numai dacă la momentul executării era incriminat, independent de faptul că legea aplicabilă raportului juridic decurgând din săvârșirea infracțiunii de camătă este cea din momentul epuizării activității infracționale.

În privința momentului consumării infracțiunii s-a considerat că acesta este cel în care s-au săvârșit suficiente acte de dare de bani cu dobândă, din care să rezulte îndeletnicirea, iar epuizarea activității infracționale are loc la momentul ultimului act de executare de acest fel, fiind indiferent sub acest aspect momentul încasării efective a dobânzilor, importantă fiind doar activitatea de remitere de bani cu titlu de împrumut însoțită de pretinderea dobânzilor aferente sumei de bani împrumutate.

XIV. Înalta Curte de Casație și Justiție

Cu privire la sesizarea formulată de Curtea de Apel București — Secția a II-a penală prin care s-a solicitat pronunțarea unei hotărâri prealabile prin care să se dea rezolvarea de principiu asupra chestiunii de drept menționate, reține următoarele:

Reglementând condițiile de admisibilitate a sesizării Înaltei Curți în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept, legiuitorul a stabilit prin art. 475 din Codul de procedură penală că, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că există o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective și asupra căreia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată.

Așadar, pentru a fi admisibilă, sesizarea completului competent să pronunțe hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, trebuie să îndeplinească cumulativ mai multe cerințe, respectiv să fie solicitată într-o cauză aflată în curs de judecată în ultimă instanță pe rolul uneia dintre instanțele prevăzute de art. 475 din Codul de procedură penală, obiectul acesteia să vizeze o chestiune de drept de care depinde soluționarea pe fond a dosarului, iar problema de drept să nu fi fost încă dezlegată de Înalta Curte de Casație și Justiție prin mecanismele legale ce asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii de către instanțele judecătorești sau să nu facă în prezent obiectul unui recurs în interesul legii.

În considerarea dispozițiilor legale menționate, sesizarea formulată întrunește numai unele dintre condițiile de admisibilitate, respectiv:

— completul de judecată al Curții de Apel București — Secția a II-a penală, care a formulat sesizarea, este investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță;

— Înalta Curte de Casație și Justiție nu a mai statuat asupra chestiunii de drept invocate prin mecanismele legale ce asigură interpretarea și aplicarea unitară a legii, respectiv printr-o hotărâre prealabilă sau printr-un recurs în interesul legii;

— chestiunea de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

În ceea ce privește condiția ca de chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită, să depindă soluționarea pe fond a cauzei, se constată că aceasta nu este îndeplinită.

În conformitate cu dispoziția legală precitată, este necesar ca interpretarea dată de instanța supremă dispoziției de drept substanțial sau procesual cu care a fost investită să aibă consecințe asupra modului de rezolvare a fondului cauzei, de lămurirea acesteia depinzând soluția dată acțiunii penale și/sau civile cu care instanța a fost investită.

În jurisprudența sa, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a statuat asupra înțeleșului ce trebuie atribuit sintagmei „*chestiune de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei*”.

Astfel, în mecanismul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, prin Decizia nr. 11 din 2 iunie 2014 pronunțată în Dosarul nr. 11/1/2014/HP/P s-a arătat că între problema de drept a cărei lămurire se solicită și soluția ce urmează a fi dată de către instanță trebuie să fie o relație de dependență, decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție pronunțată în procedura prevăzută de art. 476 și 477 din Codul de procedură penală trebuind să fie de natură a produce un efect concret asupra conținutului hotărârii din procesul principal, cerința pertinentei fiind expresia utilității pe care rezolvarea de principiu a chestiunii de drept invocate o are în cadrul soluționării pe fond a litigiului (considerente preluate în Decizia nr. 17 din 1 septembrie 2014, pronunțată în Dosarul nr. 21/1/2014/HP/P, în Decizia nr. 19 din 15 septembrie 2014, pronunțată în Dosarul nr. 20/1/2014/HP/P, în Decizia nr. 24 din 6 octombrie 2014, pronunțată în Dosarul nr. 26/1/2014/HP/P ale Înaltei Curți de Casație și Justiție).

De asemenea, prin Decizia nr. 14 din 12 mai 2015 pronunțată în Dosarul nr. 899/1/2015, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală a mai statuat că este necesar ca sesizarea să tindă la interpretarea *in abstracto* a unor dispoziții legale determinate, iar nu la rezolvarea implicată a unor chestiuni ce țin de particularitățile fondului cauzei, cum ar fi analiza întrunirii elementelor constitutive ale unei infracțiuni ori stabilirea încadrării juridice în speța dedusă judecătii, deoarece o atare problemă nu poate primi o rezolvare de principiu în lipsa elementelor de fapt ce urmează a fi stabilite în urma judecării respectivei spețe.

Cumulativ, se consideră că îndeplinirea condiției de admisibilitate menționate — caracterul determinant al rezolvării chestiunii de drept care formează obiectul sesizării pentru rezolvarea acțiunii penale sau a acțiunii civile în procesul penal — trebuie să rezulte din conținutul încheierii de sesizare, în conformitate cu dispozițiile art. 476 alin. (1) din Codul de procedură penală, care prevăd că încheierea prin care se dispune sesizarea completului competent pentru dezlegarea unor chestiuni de drept trebuie să cuprindă motivele care susțin

admisibilitatea cererii, așadar inclusiv pe cele care demonstrează că de chestiunea de drept a cărei lămurire se solicită depinde soluționarea pe fond a cauzei.

Examinând încheierea curții de apel din această perspectivă, se constată că, după prezentarea situației de fapt reținute prin rechizitoriu, confirmată de prima instanță, curtea de apel a concluzionat că, în speță, acordarea împrumutului cămătăresc a avut loc printr-o singură remitere efectivă a unei sume de bani, în anul 2010, însă pretinderea restituirii sumei împrumutate și a dobânzilor cămătărești aferente s-a făcut de către inculpați, prin acțiuni repetate, inclusiv după intrarea în vigoare, la data de 25 noiembrie 2011, a Legii nr. 216/2011 privind interzicerea activității de cămătărie, fără a fi stabilit dacă înscrisurile încheiate la 30 noiembrie 2011 și 27 septembrie 2012 relevă acțiuni de remitere efectivă a unor sume de bani sau activități de percepere a dobânzilor.

În cauză, stabilirea caracterului repetitiv al acțiunii de dare de bani cu dobândă constituie o chestiune de fapt care poate fi confirmată sau infirmată pe baza probelor administrate de instanța investită cu soluționarea cauzei, după cum identificarea normelor de incriminare în care pot fi încadrate eventualele activități de încheiere a unor contracte fictive de împrumut constituie atributul exclusiv al instanței investite cu soluționarea cauzei.

Ca atare, între chestiunea de drept a cărei rezolvare se solicită și situația descrisă în încheierea de sesizare nu există o corespondență care să permită desprinderea concluziei că rezolvarea chestiunii de drept este determinantă pentru soluționarea pe fond a cauzei.

Stabilirea situației de fapt nu poate fi cenzurată de instanța supremă în procedura prevăzută de art. 475 și următoarele din Codul de procedură penală, care rămâne în competența exclusivă de soluționare a instanței care sesizează, nefiind permis Completului pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală al Înaltei Curți să antameze fondul cauzei, rațiunea instituției sesizării în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nefiind aceea ca judecata instanței supreme să se substituie celei a instanței legal investite.

Pe cale de consecință, excedează obiectului procedurii reglementate de art. 475 din Codul de procedură penală, în speța concretă în care dezlegarea s-a solicitat, verificarea îndeplinirii condițiilor de tipicitate a infracțiunii de cămătărie, inclusiv aceea care vizează identificarea elementului material și a urmării imediate ale acesteia, cu consecințe asupra determinării momentului consumării, respectiv al epuizării infracțiunii și stabilirea astfel a legii penale aplicabile.

Concluzionând, pentru considerentele dezvoltate anterior, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală va respinge ca inadmisibilă sesizarea formulată în cauză.

Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 477 din Codul de procedură penală:

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Curtea de Apel București — Secția a II-a penală, în Dosarul nr. 45.539/299/2013 prin care se solicită pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea de principiu a următoarei chestiuni de drept: „poate fi reținută infracțiunea de cămătărie prevăzută în cuprinsul dispozițiilor art. 3 alin. (1) din Legea nr. 216/2011 sau art. 351 din Codul penal în situația în care acțiunile de remitere efectivă a sumelor de bani au avut loc înainte de intrarea în vigoare a normei de incriminare, iar activitatea de percepere a dobânzilor a avut loc după intrarea în vigoare a Legii nr. 216/2011.”

Pronunțată, în ședință publică, astăzi, 29 octombrie 2015.

PREȘEDINTELE SECȚIEI PENALE
A ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
MIRELA SORINA POPESCU

Magistrat-asistent,
Andreea Daniela Ionescu

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 33
din 16 noiembrie 2015

Dosar nr. 2.724/1/2015

Iulia Cristina Tarcea	— vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție, președintele completului
Lavinia Curelea	— președintele Secției I civile
Roxana Popa	— președintele delegat al Secției a II-a civile
Ionel Barbă	— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Andreia Liana Constanda	— judecător la Secția I civilă
Simona Lala Cristescu	— judecător la Secția I civilă
Elena Floarea	— judecător la Secția I civilă
Laura Mihaela Ivanovici	— judecător la Secția I civilă
Paula C. Pantea	— judecător la Secția I civilă
Constantin Brânzan	— judecător la Secția a II-a civilă
Lucia Paulina Brehar	— judecător la Secția a II-a civilă
Veronica Magdalena Dănăilă	— judecător la Secția a II-a civilă
Ileana Izabela Dolache	— judecător la Secția a II-a civilă
Mirela Polițeanu	— judecător la Secția a II-a civilă
Adriana Elena Gherasim	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Cristian Daniel Oana	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Emilia Claudia Vișoiu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Eugenia Ion	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Rodica Florica Voicu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Completul pentru dezlegarea chestiunilor de drept ce formează obiectul Dosarului nr. 2.724/1/2015 a fost constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 27⁵ alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Ședința este prezidată de doamna judecător Iulia Cristina Tarcea, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

La ședința de judecată participă Aurel Segărceanu, magistrat-asistent desemnat în conformitate cu dispozițiile art. 27⁶ din Regulamentul privind organizarea și funcționarea

administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, republicat, cu modificările și completările ulterioare.

Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel Bacău — Secția I civilă, în Dosarul nr. 2.724/1/2015, la care au fost conexe dosarele nr. 2.725/1/2015, nr. 2.726/1/2015, nr. 3.245/1/2015, nr. 3.248/1/2015 și nr. 3.251/1/2015, privind pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarelor chestiuni de drept:

„1) art. 20 alin. (1) și (2) din Decretul nr. 92/1976 privind carnetul de muncă, raportat la art. 20 alin. (1), art. 22 alin. (1) și art. 158 alin. (2) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, și art. 18 lit. e) din Statutul Casei Naționale de Pensii Publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 118/2012, cu modificările ulterioare, trebuie interpretat și/sau aplicat în sensul că interzice caselor teritoriale de pensii aflate în subordinea Casei Naționale de Pensii Publice să nu valorifice, la emiterea deciziilor de pensionare, acele mențiuni din conținutul carnetului de muncă referitor la încadrarea personalului în fostele grupe I și/sau a II-a de muncă pe care le constată că nu au corespondent (acoperire) în normele legale în materie (Ordinul nr. 50/1990 și Ordinul nr. 125/1990, emise de Ministerul Muncii și Ocrotirilor Sociale, Ministerul Sănătății și Comisia Națională pentru Protecția Muncii, completate cu avizele ulterioare, Hotărârea Guvernului nr. 456/1990, Ordinul Ministerului Industriei Chimice și Petrochimice nr. 969/1990 etc.), care reglementează încadrarea în fostele grupe de muncă I și a II-a, sau trebuie interpretat și/sau aplicat în sensul că dau posibilitatea acestora (caselor teritoriale de pensii) să nu valorifice astfel de mențiuni?;

2) art. 3 din Ordinul nr. 50/1990 pentru precizarea locurilor de muncă, activităților și categoriilor profesionale cu condiții deosebite care se încadrează în grupele I și II de muncă în vederea pensionării, emis de Ministerul Muncii și Ocrotirilor Sociale, Ministerul Sănătății și Comisia Națională pentru Protecția Muncii, completat cu avizele ulterioare, raportat la pct. 160 din anexa 2 din același act normativ, poate fi interpretat și/sau aplicat în sensul că permite încadrarea în grupa a II-a de muncă și a persoanelor care au lucrat în alt sector de activitate decât industria materialelor de construcții, respectiv în industria de mașini-unelte?”

Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar a fost depus raportul întocmit de judecătorii-raportori, care a fost comunicat părților la data de 23 octombrie 2015, potrivit dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, iar acestea nu și-au exprimat punctul de vedere; raportul a fost comunicat, la data de 22 octombrie 2015, și Casei Naționale de Pensii Publice care, prin Direcția generală asigurări sociale, pensii și alte drepturi prevăzute de legi speciale, a formulat punct de vedere.

În urma deliberărilor, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul sesizării

1. Titularul sesizării este Curtea de Apel Bacău — Secția I civilă, investită cu soluționarea apelului declarat de Casa Teritorială de Pensii Bacău, împotriva Sentinței civile nr. 180 din 12 februarie 2014, pronunțată de Tribunalul Bacău, apel care formează obiectul Dosarului nr. 3.243/110/2013.

2. Titularul sesizării este legitimat procesual activ, în conformitate cu dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă, fiind o curte de apel care judecă în ultima instanță, potrivit dispozițiilor art. 155 alin. (1) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare (denumită în continuare *Legea nr. 263/2010*), raportat la art. 96 pct. 2 și art. 483 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

II. Obiectul și temeiul juridic al sesizării

3. Prin Încheierea din 18 mai 2015, pronunțată în Dosarul nr. 3.243/110/2013, Curtea de Apel Bacău — Secția I civilă a sesizat, în temeiul dispozițiilor art. 519—520 din Codul de procedură civilă, Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri pentru dezlegarea chestiunilor de drept sus-menționate.

4. Instanța de trimitere întrebă, în primul rând, dacă există dispoziții *de lege lata* care permit caselor de pensii să nu valorifice, la stabilirea drepturilor de pensie, mențiunile privind încadrarea în grupele superioare de muncă cuprinse în carnetele de muncă, dacă acestea nu sunt conforme cu dispozițiile legale referitoare la încadrare.

5. Pe calea celei de-a doua întrebări, inerentă celei dintâi, se solicită a se aprecia asupra posibilității angajatorului de a încadra un domeniu de activitate într-o grupă superioară de muncă, prin extinderea categoriilor reglementate de Ordinul nr. 50/1990 emis de Ministerul Muncii și Ocrotirilor Sociale, Ministerul Sănătății și Comisia Națională pentru Protecția Muncii, completat cu avizele ulterioare (denumit în continuare *Ordinul nr. 50/1990*), pe motivul similarității condițiilor de muncă efective cu cele cărora actul normativ le-a recunoscut acest beneficiu.

6. Ulterior, aceeași instanță, prin încheierile din 18 mai 2015, pronunțate în dosarele nr. 726/110/2014, nr. 5.200/110/2013, nr. 1.375/110/2014, nr. 4.066/110/2013 și nr. 430/110/2014, a sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri pentru dezlegarea acelorși chestiuni de drept, sesizări care au fost conexe la dosarul inițial.

III. Expunerea succintă a procesului

7. Prin cererea înregistrată cu nr. 3.243/110/2013 pe rolul Tribunalului Bacău, reclamantul Barjovanu Vasile a chemat în judecată pe pârâta Casa Teritorială de Pensii Bacău, solicitând anularea Deciziei R 10.671 din 9 aprilie 2013, emisă de pârâtă, întrucât nu i-a luat în considerare actele depuse la dosarul de pensionare privind activitatea desfășurată în grupa a II-a de muncă la WMW, fosta IMU și Duras, S.C. Mașini Unelte — S.A., în perioadele 27 septembrie 1976—14 octombrie 1993, 17 ianuarie 1994—5 aprilie 2000.

8. Cererea a fost întemeiată în drept pe dispozițiile Ordinului nr. 50/1990, anexa nr. 2, poziția 160 și punctul 3 și Adresa

D.G.M.P.S. nr. 62.420 din 16 octombrie 1999, în motivarea acțiunii reclamantului arătând că a prezentat Adeverința nr. 373 din 11 iunie 2012 și Contractul colectiv de muncă nr. 11.823 din 8 aprilie 1999 și că a lucrat în condiții de muncă ce se încadrează în prevederile normative invocate.

9. Prin Sentința civilă nr. 180 din 12 februarie 2014, Tribunalul Bacău a admis acțiunea și a anulat decizia contestată, obligând-o pe pârâta Casa Teritorială de Pensii Bacău să emită o decizie de pensionare, cu luarea în considerare a perioadelor 27 septembrie 1976—14 octombrie 1993 și 17 ianuarie 1994—5 aprilie 2000, ca fiind lucrate în grupa a II-a de muncă, potrivit înscrierii de la poziția 68 din carnetul de muncă.

10. Pentru a pronunța această soluție, prima instanță a reținut, în esență, următoarele:

11. Potrivit pct. 6 din Ordinul nr. 50/1990, nominalizarea persoanelor care se încadrează în grupele I și a II-a de muncă se face de către conducerea unităților împreună cu sindicatele libere din unități, ținându-se seama de condițiile deosebite de muncă concrete, în care își desfășoară activitatea persoanele respective (nivelul noxelor existente, condiții nefavorabile de microclimat, suprasolicitare fizică sau nervoasă, risc deosebit de explozie, iradiere sau infectare etc.).

12. Potrivit art. 158 alin. (1) din Legea nr. 263/2010, perioadele de vechime în muncă realizate în grupa a II-a de muncă până la data de 1 aprilie 2001 constituie stagiul de cotizare în condiții deosebite, în vederea reducerii vârstelor de pensionare.

13. În cazul contestatorului, care a depus la dosar carnetul de muncă în original, rezultă din înscrierea efectuată în carnetul de muncă, la poziția 68, că locul de muncă și activitatea pe care reclamantul a desfășurat-o au fost încadrate în grupa a II-a de muncă în procent de 100%, în conformitate cu anexa nr. 2 pct. 3 și pct. 160 din Ordinul nr. 50/1990, în total de 23 ani, 3 luni și 5 zile.

14. Dispozițiile legale privind încadrarea locurilor de muncă în grupa a II-a de muncă nu fac nicio distincție între diferitele categorii de salariați, condiția necesară pentru ca activitatea acestora să fie încadrată în grupa a II-a de muncă este ca personalul să fi lucrat la locurile de muncă sau activitățile cu condiții nocive, grele sau periculoase, cu temperaturi scăzute sau ridicate, în mediu cu pulberi diverse, umiditate, zgomot, trepidații, gaze toxice, radiații, vapori de lacuri sau vopsele.

15. S-a apreciat de către prima instanță că interpretarea Casei de Pensii privind poziția nr. 160 din anexa nr. 2 la Ordinul nr. 50/1990 este formalistă, atât timp cât condițiile de desfășurare a activității de la locul de muncă al contestatorului sunt identice cu cele din cadrul întreprinderilor din industria materialelor de construcții, chiar dacă societatea la care a fost angajat contestatorul nu aparține de această industrie (temperaturi ridicate, mediu cu pulberi diverse, zgomot, trepidații, vapori, între activitățile prevăzute expres în textul legal menționat fiind inserată și executarea de carcase și confecții metalice).

16. Împotriva sentinței pronunțate de prima instanță, pârâta a declarat apel, înregistrat pe rolul Curții de Apel Bacău — Secția I civilă.

17. Pârâta a criticat hotărârea primei instanțe, în esență, sub aspectul greșitei obligări la valorificarea adeverinței cuprinzând mențiunea grupei a II-a de muncă pentru intimat, în condițiile în care pct. 160 din anexa nr. 2 la Ordinul nr. 50/1990, trecut ca

temei juridic, privește activitățile din industria materialelor de construcții.

18. Prin Încheierea din 18 mai 2015, instanța de apel a sesizat Înalta Curte de Casație și Justiție, în scopul pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea chestiunilor de drept menționate în cele ce preced.

19. În temeiul dispozițiilor art. 520 alin. (2) din Codul de procedură civilă, instanța a suspendat judecata apelului până la pronunțarea hotărârii prealabile.

IV. Motivele reținute de titularul sesizării, care susțin admisibilitatea procedurii de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție în temeiul art. 519 din Codul de procedură civilă

20. Instanța de apel a apreciat că sesizarea este admisibilă, față de dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă, având în vedere că de lămurirea celor două aspecte ale sesizării depinde soluționarea pe fond a cauzei, că problema de drept enunțată este nouă, întrucât examinarea jurisprudenței a relevat că nu s-au identificat hotărâri privitoare la aceleași aspecte și că problema de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii, astfel cum reiese din cercetarea datelor postate pe portalul www.iccj.ro

V. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

21. Părțile nu și-au exprimat punctul de vedere nici prin memorii separate, nici în fața instanței.

VI. Punctul de vedere al completului de judecată care a sesizat instanța supremă cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

22. Conformându-se dispozițiilor art. 520 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța de apel a apreciat că:

— art. 20 alin. (1) și (2) din Decretul nr. 92/1976, raportat la art. 20 alin. (1), art. 22 alin. (1), art. 158 alin. (2) din Legea nr. 263/2010 și art. 18 lit. e) din Statutul Casei Naționale de Pensii Publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 118/2012, trebuie interpretat și/sau aplicat în sensul că dă posibilitatea caselor teritoriale de pensii să nu valorifice mențiunile din conținutul carnetului de muncă referitor la încadrarea personalului în fostele grupe I și/sau a II-a de muncă, pe care le constată că nu au corespondent (acoperire) în normele legale în materie (Ordinul nr. 50/1990, Ordinul nr. 125/1990, completate cu avizele ulterioare, Hotărârea Guvernului nr. 456/1990, Ordinul nr. 969/1990 etc.), care reglementează încadrarea în fostele grupe de muncă I și a II-a;

— pct. 160 din anexa nr. 2 la Ordinul nr. 50/1990 are în vedere exclusiv activitățile/locurile de muncă din întreprinderile din industria materialelor de construcții.

VII. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

23. Înalta Curte de Casație și Justiție a statuat asupra ambelor aspecte ale problemei de drept a cărei dezlegare se solicită, pronunțând următoarele decizii de speță: Decizia nr. 258 din 20 septembrie 2004, pronunțată asupra unui recurs în anulare de Completul de 9 judecători; deciziile nr. 423 din 6 februarie 2002, nr. 3.343 din 6 noiembrie 2002, pronunțate de Secția de contencios administrativ; Decizia nr. 637 din 23 februarie 2006, pronunțată de Secția de contencios administrativ și fiscal.

24. Curțile de apel și tribunalele au comunicat jurisprudență și puncte de vedere asupra chestiunii de drept în discuție, din examinarea cărora se desprind următoarele orientări jurisprudențiale:

25. *Cu privire la primul aspect al chestiunii de drept s-au exprimat următoarele opinii:*

A) Dispozițiile art. 20 alin. 1 și 2 din Decretul nr. 92/1976, raportat la art. 20 alin. (1), art. 22 alin. (1) și art. 158 alin. (2) din Legea nr. 263/2010, nu dau caselor județene de pensii posibilitatea de a cenzura și de a nu valorifica, la emiterea deciziilor de pensionare, acele mențiuni din carnetele de muncă sau adeverințe referitoare la încadrarea personalului în grupe superioare de muncă, pe care le consideră că nu au corespondent în normele legale în materie. Argumentul principal, invocat în susținerea acestei opinii, este că angajatorului îi revine, potrivit legii, răspunderea pentru legalitatea, exactitatea și corectitudinea datelor și a elementelor înscrise în documentele respective ce au caracterul unor acte oficiale, iar casa de pensii nu poate interveni în verificarea conformității datelor din adeverință/carnet de muncă cu actele normative ce au constituit fundament și au stat la baza încadrării în grupa de muncă. Adeverința emisă în acest sens/Mențiunea din carnetul de muncă se bucură de prezumția de veridicitate cu privire la situația de fapt atestată, astfel că, până la înscrierea în fals, casa județeană de pensii trebuie să respecte mențiunile înscrise în aceasta.

B) Dispozițiile art. 158 din Legea nr. 263/2010 permit caselor de pensii să cenzureze adeverințele emise de angajator, care atestă încadrarea în grupa superioară de muncă. S-a arătat, în acest sens, că atât timp cât legiuitorul a creat obligația în sarcina caselor de pensii să verifice adeverințele sub aspectul condițiilor de fond și formă, pentru aceeași rațiune se pot interpreta și dispozițiile invocate, în sensul posibilității caselor teritoriale de a cenzura mențiunile din carnetul de muncă, o altfel de interpretare conducând la imposibilitatea verificării mențiunilor din carnetul de muncă, chiar și atunci când acestea sunt vădit eronate și întocmite cu încălcarea legii.

26. *Cu privire la cel de-al doilea aspect al chestiunii de drept:*

A) Unele instanțe au apreciat că dispozițiile art. 3 din Ordinul nr. 50/1990, raportat la pct. 160 din anexa nr. 2 din același act normativ, nu pot fi interpretate/aplicate în sensul că permit încadrarea în grupa a II-a de muncă și a persoanelor care au lucrat în alt sector de activitate decât industria materialelor de construcții, respectiv industria mașini-unelte, ci se pot extinde doar la funcțiile și profesiile expres prevăzute în ordin.

B) Alte instanțe au apreciat că dispozițiile legale privind încadrarea în grupa a II-a de muncă nu fac nicio distincție între diferite categorii de salariați; condiția necesară pentru ca activitatea acestora să fie încadrată în grupa a II-a este existența condițiilor de muncă deosebite și a uzurii capacității de muncă a acelor persoane ce au lucrat în astfel de condiții.

VIII. Jurisprudența Curții Constituționale

27. Curtea Constituțională nu a fost investită cu examinarea controlului de constituționalitate a dispozițiilor legale supuse interpretării și, deci, nu a statuat asupra acestora.

IX. Jurisprudența C.E.D.O și a C.J.U.E.

28. Nu au fost identificate hotărâri relevante față de problema de drept a cărei dezlegare se solicită.

X. Răspunsul Ministerului Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

29. Prin Adresa nr. 1.849/C/3583/III-5/2015 din 6 august 2015, Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil nu s-a verificat și nu se verifică, în prezent, practica

judiciară, în vederea promovării unui recurs în interesul legii, cu referire la problema de drept ce formează obiectul sesizării.

XI. Raportul asupra chestiunii de drept

30. Prin raportul întocmit în cauză, conform art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă, s-a apreciat că nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute de art. 519 din același cod, pentru declanșarea mecanismului privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

31. S-a apreciat de către judecătorii-raportorii că nu este îndeplinită condiția noutății chestiunii de drept, față de împrejurarea că, din studierea jurisprudenței puse la dispoziție de instanțele judecătorești din țară, rezultă că acestea au pronunțat, în privința problemelor de drept semnalate de titularul sesizării, hotărâri definitive/irevocabile de-a lungul unei îndelungate perioade de timp, în care principiile legale interpretate și aplicate în cauze nu s-au modificat. Prin urmare, mecanismul de unificare al hotărârii prealabile nu poate fi utilizat, câtă vreme problema de drept ce face obiectul prezentei sesizări nu este doar susceptibilă de interpretări diferite, ci chiar a generat astfel de interpretări la nivelul tuturor curților de apel din țară, motiv pentru care s-ar impune unificarea acestei practici divergente în procedura recursului în interesul legii.

XII. Înalta Curte de Casație și Justiție

32. Examinând sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorii-raportorii și chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată, constată următoarele:

33. Prealabil analizei în fond a problemei de drept supuse dezbaterii, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept are a analiza dacă, în raport cu întrebarea formulată de titularul sesizării, sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, față de prevederile art. 519 din Codul de procedură civilă.

34. Potrivit acestor dispoziții legale, „Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată”.

35. Prin această reglementare au fost instituite o serie de condiții de admisibilitate pentru declanșarea procedurii de sesizare în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, condiții care trebuie să fie întrunite în mod cumulativ, după cum urmează:

- existența unei cauze aflate în curs de judecată;
- instanța care sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție să judece cauza în ultimă instanță;
- cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului investit să soluționeze cauza;
- soluționarea pe fond a cauzei în curs de judecată să depindă de chestiunea de drept a cărei lămurire se cere;
- chestiunea de drept a cărei lămurire se cere să fie nouă;
- chestiunea de drept să nu fi făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

36. Primele trei condiții de admisibilitate sunt îndeplinite, întrucât litigiul în legătură cu care s-a formulat sesizarea este în curs de judecată, curtea de apel investită cu soluționarea apelului urmează să soluționeze cauza în ultimă instanță, prin pronunțarea unei hotărâri judecătorești care, potrivit art. 634 alin. (1) pct. 4 din Codul de procedură civilă, este definitivă, iar cauza care face obiectul judecății se află în competența legală a unui complet de judecată al curții de apel investit să o soluționeze.

37. În cauză, însă, nu este îndeplinită condiția referitoare la existența unui raport de dependență între lămurirea chestiunii de drept ce constituie obiectul sesizării și soluționarea pe fond a cauzei.

38. Procedura sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept are o natură juridică aparte, care se circumscrie unui incident procedural ivit în cursul procesului a cărui soluționare pe fond depinde de lămurirea chestiunii de drept invocate.

39. În jurisprudența sa (Decizia nr. 1 din 18 noiembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 43 din 20 ianuarie 2014, Decizia nr. 2 din 17 februarie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 257 din 9 aprilie 2014, Decizia nr. 8 din 27 aprilie 2015, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 431 din 17 iunie 2015 etc.), Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a reținut, în mod constant, că obiectul sesizării l-ar putea constitui atât o chestiune de drept material, cât și una de drept procedural dacă, prin consecințele pe care le produce, interpretarea și aplicarea normei de drept au aptitudinea să determine soluționarea pe fond a cauzei, respectiv rezolvarea raportului de drept dedus judecății.

40. În cauză, însă, în raport cu obiectul acțiunii formulate de reclamant, cu soluția pronunțată de prima instanță și cu motivele de apel formulate în dosarul în care s-a dispus sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, precum și în celelalte dosare care au fost conexe, ținând seama de dispozițiile art. 477 și următoarele din Codul de procedură civilă, referitoare la limitele efectului devolutiv al apelului, nu este îndeplinită condiția prevăzută de art. 519 din Codul de procedură civilă, conform căreia de lămurirea chestiunii de drept ce constituie obiectul sesizării trebuie să depindă soluționarea pe fond a cauzei.

41. Astfel, așa cum s-a arătat în cele ce preced (a se vedea pct. II), cele două întrebări adresate Înaltei Curți de Casație și Justiție prin sesizarea supusă analizei decurg una din cealaltă, cea de-a doua urmând cu necesitate celei dintâi.

42. Lămurirea ce ar putea fi adusă chestiunii de drept care face obiectul sesizării nu poate influența soluționarea pe fond a cauzei, de vreme ce prima instanță a tranșat litigiul statuând asupra însuși dreptului subiectiv privind valorificarea perioadei de activitate lucrată în grupa de muncă, prin raportare la actele normative care operează o astfel de încadrare, iar prin motivele de apel nu se contestă posibilitatea caselor de pensii de a nu valorifica mențiunile privind încadrarea în grupele de muncă. Or, având în vedere limitele efectului devolutiv al apelului, astfel cum acestea sunt prevăzute în art. 477 alin. (1) și art. 478 alin. (2) din Codul de procedură civilă, instanța de apel nu mai poate repune în discuție, în lipsa unei critici concrete cu privire la acest aspect, posibilitatea caselor de pensii de a cenzura mențiunile referitoare la respectiva încadrare în grupa de muncă.

43. Pentru aceste considerente, constatând că nu sunt îndeplinite cumulativ condițiile de admisibilitate prevăzute de dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă, în temeiul art. 521 alin. (1) din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Curtea de Apel Bacău — Secția I civilă în Dosarul nr. 2.724/1/2015, la care au fost conexe dosarele nr. 2.725/1/2015, nr. 2.726/1/2015, nr. 3.245/1/2015, nr. 3.248/1/2015 și nr. 3.251/1/2015, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea următoarelor chestiuni de drept:

„1) art. 20 alin. (1) și (2) din Decretul nr. 92/1976 privind carnetul de muncă, raportat la art. 20 alin. (1), art. 22 alin. (1) și art. 158 alin. (2) din Legea nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, cu modificările și completările ulterioare, și art. 18 lit. e) din Statutul Casei Naționale de Pensii Publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 118/2012, cu modificările ulterioare, trebuie interpretat și/sau aplicat în sensul că interzice caselor teritoriale de pensii aflate în subordinea Casei Naționale de Pensii Publice să nu valorifice, la emiterea deciziilor de pensionare, acele mențiuni din conținutul carnetului de muncă referitor la încadrarea personalului în fostele grupe I și/sau a II-a de muncă pe care le constată că nu au corespondent (acoperire) în normele legale în materie (Ordinul nr. 50/1990 și Ordinul nr. 125/1990, emise de Ministerul Muncii și Ocrotirilor Sociale, Ministerul Sănătății și Comisia Națională pentru Protecția Muncii, completate cu avizele ulterioare, Hotărârea Guvernului nr. 456/1990, Ordinul Ministerului Industriei Chimice și Petrochimice nr. 969/1990 etc.), care reglementează încadrarea în fostele grupe de muncă I și a II-a, sau trebuie interpretat și/sau aplicat în sensul că dau posibilitatea acestora (caselor teritoriale de pensii) să nu valorifice astfel de mențiuni?;

2) art. 3 din Ordinul nr. 50/1990 pentru precizarea locurilor de muncă, activităților și categoriilor profesionale cu condiții deosebite care se încadrează în grupele I și II de muncă în vederea pensionării, emis de Ministerul Muncii și Ocrotirilor Sociale, Ministerul Sănătății și Comisia Națională pentru Protecția Muncii, completat cu avizele ulterioare, raportat la pct. 160 din anexa nr. 2 din același act normativ, poate fi interpretat și/sau aplicat în sensul că permite încadrarea în grupa a II-a de muncă și a persoanelor care au lucrat în alt sector de activitate decât industria materialelor de construcții, respectiv în industria de mașini-unelte?”

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică, astăzi, 16 noiembrie 2015.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

IULIA CRISTINA TARCEA

Magistrat-asistent,
Aurel Segărceanu

EDITOR: GUVERNUL ROMÂNIEI

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; C.I.F. RO427282,
IBAN: RO55RNCB0082006711100001 Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 Direcția de Trezorerie și Contabilitate Publică a Municipiului București
(alocat numai persoanelor juridice bugetare)

Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, internet: www.monitoruloficial.ro

Adresa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1,
bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 021.401.00.70, fax 021.401.00.71 și 021.401.00.72

Tiparul: „Monitorul Oficial” R.A.

